КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань гуманітарної та інформаційної політики

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» щодо усунення правової невизначеності стосовно встановлення надбавки за володіння англійською мовою» (реєстр. № 16107), поданий Кабінетом Міністрів України

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 21 жовтня 2026 року (протокол № 206) проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» щодо усунення правової невизначеності стосовно встановлення надбавки за володіння англійською мовою» (реєстр. № 16107), поданий Кабінетом Міністрів України.

Як зазначено у Пояснювальній записці, метою прийняття акта є усунення правової невизначеності стосовно встановлення надбавки за володіння англійською мовою окремим категоріям осіб.

Для досягнення цієї мети законопроєктом передбачено внесення змін до Закону України «Про застосування англійської мови в Україні», якими, зокрема, пропонується:

наділити Кабінет Міністрів України повноваженнями щодо визначення посадових обов’язків (завдань та функцій), які передбачають обов’язкове використання англійської мови під час їх виконання, а затвердження переліку конкретних посад державної служби, за якими закріплені відповідні посадові обов’язки (завдання та функції), віднести до повноважень керівника державної служби у державному органі;

внести деякі уточнення до розділу ІІ «Прикінцеві та перехідні положення» зазначеного Закону щодо зміни моменту набрання чинності окремими його положеннями з метою синхронізації строків набрання чинності нормами щодо обов’язку володіти англійською мовою для окремих категорій осіб та встановлення надбавки за володіння англійською мовою на рівні не нижче В2 за шкалою рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR) для цих же категорій осіб.

Пунктом 2 Розділу «Прикінцеві положення» пропонується зупинити до дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022

року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, дію частини другої статті 3 Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» .

Кабінет Міністрів України зазначає, що прийняття проєкту акта усуне перешкоди для практичної реалізації механізму виплати надбавок за володіння англійською мовою на рівні не нижче B2 за шкалою рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR), закладеному у Законі.

Як сказано у пояснювальній записці до законопроєкту, реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів, оскільки проєктом акта вносяться лише технічні зміни, спрямовані на усунення правової невизначеності, що стоїть на заваді практичній реалізації механізму виплати надбавок за володіння англійською мовою, вже закладеному у Законі України «Про застосування англійської мови в Україні».

За висновком Міністерства фінансів України, реалізація акта матиме вплив на видаткову частину бюджету. Надбавка за володіння англійською мовою на рівні, не нижчому ніж B2 за шкалою рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR), має виплачуватися державним службовцям категорії «А», головам місцевих державних адміністрацій, їх першим заступникам та заступникам через 2 роки після закінчення воєнного стану, а іншим категоріям працівників − через 4 роки після закінчення воєнного стану виключно в межах затверджених фондів на оплату праці. Міністерство фінансів України вважає, що положення акта не суперечать нормам законодавства, що регулює бюджетні відносини.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України звертає увагу на те, що законопроєкт пропонує зупинити дію частини другої статті 3 Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» до дня припинення або скасування воєнного стану в Україні. Відповідно до цієї норми суб’єкт призначення може встановлювати вимогу щодо володіння англійською або іншою іноземною мовою до претендентів на посади в органах місцевого самоврядування (крім виборних посад). Ідеться про посади, основні обов’язки за якими передбачають виконання функцій з міжнародного співробітництва.

Однак пояснювальна записка не містить обґрунтування необхідності такого зупинення. Ця норма вже набрала чинності 27 червня 2026 року (абз. 4 п. 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону). Надбавку особам, які обіймають відповідні посади, буде запроваджено лише з дня припинення або скасування воєнного стану. Так передбачено і чинною редакцією Закону, і законопроєктом.

Окрім того, механізм реалізації частини другої ст. 3 Закону вже запроваджено. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2026 року № 816 «Про затвердження переліку документів, що засвідчують рівень володіння англійською мовою особами, які претендують на зайняття окремих посад» застосовується щодо претендентів на посади, визначені ч. 2 ст. 3 Закону, з 27 червня 2026 року (абз. 4 п. 2 постанови). Тобто Уряд уже забезпечив

застосування цієї норми. Законопроєкт не визначає правових наслідків зупинення дії норми, яка на момент його внесення вже застосовується.

З огляду на викладене, як вважає Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, доцільність запропонованого тимчасового зупинення дії ч. 2 ст. 3 Закону потребує додаткового обґрунтування з урахуванням положень ч. 1 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України.

Служба безпеки України звертає увагу, що норми Закону України «Про державну службу» поширюються також і на державних службовців органів військового управління та інших державних органів (пункти 5 та 8 частини другоїстатті 3).

Зважаючи на це, з метою поширення норм законопроєкту на державних службовців, які працюють у військових формуваннях, СБУ пропонує доповнити норми законопроєкту термінологією, притаманною для військових формувань та державних органів, які комплектуються військовослужбовцями, а саме: запропонований законопроєктом новий абзац частини першої статті 3 Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» (абзац другий підпункту 2 пункту 1 розділу I законопроєкту) після слів «штатного розпису» доповнити словом «(штату)».

Відтак Комітет пропонує врахувати пропозицію Служби безпеки України та абзац другий підпункту 2 пункту 1 розділу I законопроєкту після слів «штатного розпису» доповнити словом «(штату)».

Народні депутати України – члени Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримують необхідність вирішення проблеми щодо усунення перешкод для забезпечення практичної реалізації положень Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» щодо встановлення надбавки за володіння англійською мовою.

За підсумками обговорення та з урахуванням викладеного Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України:

1) включити до порядку денного сесії Верховної Ради України дев’ятого скликання проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» щодо усунення правової невизначеності стосовно встановлення надбавки за володіння англійською мовою» (реєстр. № 16107), поданий Кабінетом Міністрів України;

2) за результатами розгляду в першому читанні прийняти цей законопроєкт за основу.

Співдоповідачем від Комітету визначено Голову Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Микиту Потураєва.

Голова Комітету **Микита ПОТУРАЄВ**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/03-2026/251605 від 22.10.2026
2375253